

Už si
čteme
sami

Jednoho pátečního odpoledne kamarádi Míra a Dany hrají jako obvykle na plácku fotbal. Vtom se jim míč zakutálí do rohu za kontejnery. A když se Míra pro balon rozběhne, objeví tam u zídky schouleného hubeného a špinavého chlapce. Kluci se ho hned začnou vyptávat, ale domluva s ním není snadná. Hovoří zvláštní češtinou, a navíc je tak podivně oblečený! Kdo je ten záhadný kluk?

Bavte se a luštěte s příloženým sešitem. Pro toho, kdo pěkně přečetl knížku, to bude hračka!

ISBN 978-80-00-04323-4

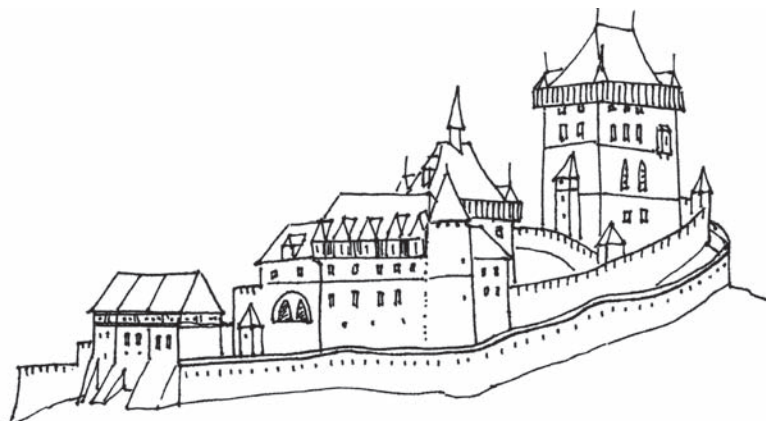
9 788000 043234

Vítej, Karle!

PRACOVNÍ SEŠIT

Pokud jste knížku pečlivě přečetli, splnění úkolů v sešitě bude hračka!

Pozorně čti a dobře hledej. Mnohé odpovědi najdeš v knížce. Na některé musíš přijít sám, a některé jsou zde:

- S. 2** Václav byl vězněn na Lokti a Křivoklátu. Postavil Karlštejn. Hlavní sídlo: Pražský hrad.
a) Karlštejn, b) Loket, c) Pražský hrad, d) Křivoklát.
- S. 5** Karel IV. uměl česky, německy, francouzsky, italsky a latinsky. Boty, záchod, peněženka, dítě. c)
- S. 8** Tajenka: rytíř. Anna. Kočky, bouřka.
- S. 10** Václav (8x)
- S. 12** Víc už to zkazit nemohl.
- S. 13** Tajenka: žezlo.
- S. 14–15** Rukama lámala železo.

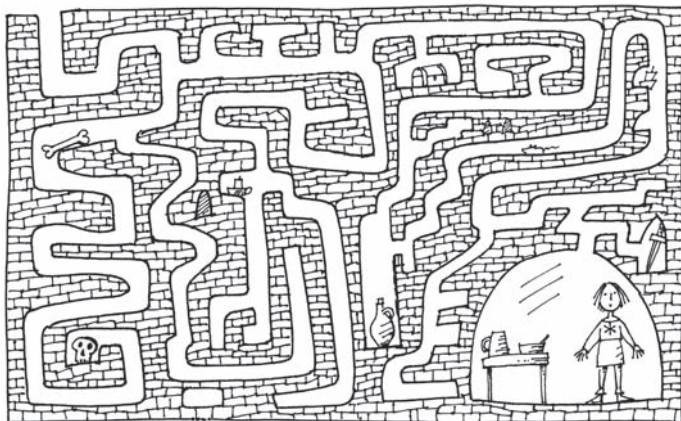
HRADNÍ VĚZENÍ

Václavův otec Jan Lucemburský nebyl u českých šlechticů oblíbený. Báł se, že místo něj na trůn dosadí malého Václava. A to byl důvod, proč syna věznil.

Kdyby tě vsadili do vězení, co by ti nejvíc vadilo? Očísluj věty tak, že jedničkou označíš, co by pro tebe bylo nejhorší, dvojkou, co by bylo jen o trochu lepší, a tak dále.

	V místnosti nebyla okna, Václav neviděl ven.
	Bylo tam pořád šero a v noci tma.
	Měl málo jídla a pití.
	Po podlaze lezli pavouci a myši.
	Byla mu zima.
	Byl tam sám.

Dojdeš
hradním
labyrintem
až k Václavově
kobce?

HRADY

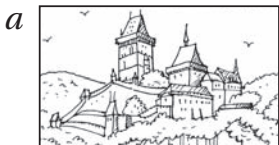
Malý Václav byl ukrýván a později vězněn na hradech:

..... a

Když se stal králem, dal postavit hrad

Své hlavní sídlo měl na

Napiš názvy hradů:

a

b

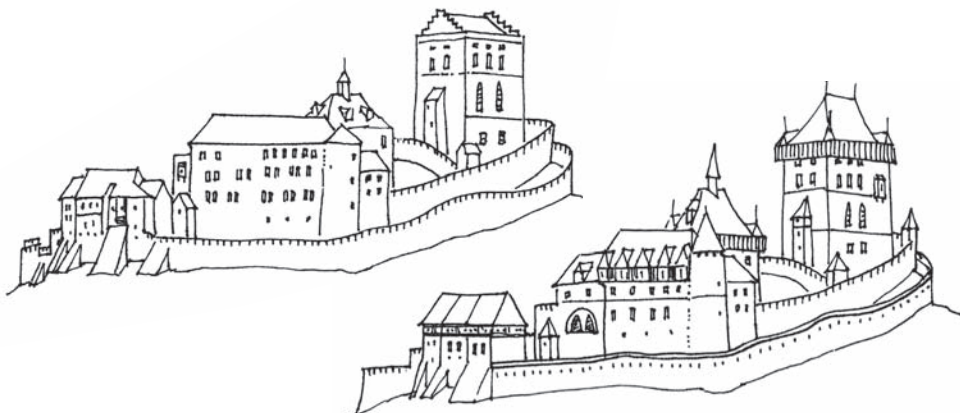

c

d

Takhle vypadal Karlštejn ve 14. století a takhle vypadá dnes.

Dokresli změny do staršího hradu.

Zakresli šipky od názvů k hradům v mapě.

Pražský hrad

Karlštejn

Křivoklát

Loket

Modrým puntíkem
označ místo, kde žiješ.

Země Koruny české za vlády Karla IV.

Červeně obtáhni
hranice dnešní
České republiky.

Zelenou šipkou naznač, kterým směrem leží Francie a hlavní město Paříž.

JAZYK

Václav mluví trochu nezvyklým jazykem.
Jak to dnes řekneš ty?

Čeština jest jazykem mým mateřským.

.....

Už tam vydržeti nemožno.

.....

*Místem zrození mého jest Staré Město pražské. Ale když jsem
byl čtyři měsíce stár, na Křivoklát mě do bezpečí odvezli.*

.....

.....

.....

.....

Jazyk, kterým Češi mluvili ve 14. století, se ve skutečnosti od dnešní češtiny odlišoval mnohem víc. Jako by to byla úplně cizí řeč. Podívej se na větu z životopisu Karla IV. (*Vita Caroli*).

Kazal mie rzeczeny kral bifkupu birzmowati
a przewzdiel mi gmeno fwe, totiz Karel, a da
mi za ženu dczeru ftrycze fweho gmenem
Margarethu, przigmim Blancze.

Jaké jazyky, podle tebe, Václav ovládal, když se stal císařem Karlem IV.?

1.
2.
3.
4.
5.

SLOVA

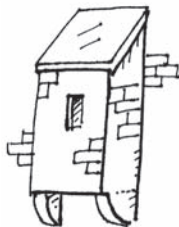
Napiš, jak bychom to řekli dnes.

škorně

prevét

měšec

pachole

Kdo je kastelán?

Zakroužkuj správnou odpověď.

a) sběratel kostí

b) správce kostela

c) správce hradu

nebo zámku

ERB

Erby neboli znaky byly obrázky na štítech, praporech nebo oblečení. Rytíři se podle nich poznávali i na dálku. Důležité byly erby hlavně v bitvách.

Čeští panovníci z rodu Přemyslovců měli v erbu orlici. Od poloviny 13. století ji nahradil stříbrný dvouocasý lev v červeném poli. Pařáty a zobák orlice vybarvi žlutou pastelkou. Jazyk a plamínky kolem orlice vybarvi červeně. Orlici vyplň černě. Oko orlice a pozadí nech bílé.

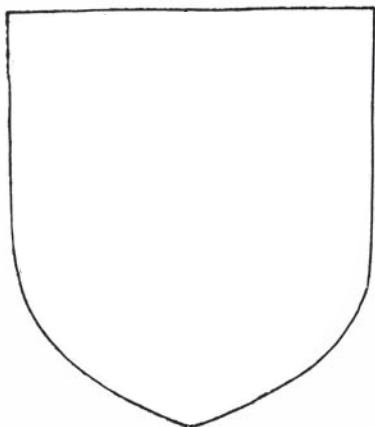
Toto je erb Jana Lucemburského. Vybarvi ho podle pokynů. Všichni lvi mají žlutou korunu, drápy a jazyk. Pruhovaná pole jsou modrá a bílá, shora začni bílou. Lvi v pruhovaných polích jsou červení. Zbylí dva lvi jsou bílí, pozadí je červené.

Takto vypadal erb Karla IV. Orlici ponech černou, zobák, jazyk a pařáty vybarvi červeně, pozadí žlutě. Lev je bílý a má žlutou korunu, drápy a jazyk. Pozadí je červené.

Velký státní znak České republiky má tuto podobu. Vybarvi si ho podle skutečnosti.

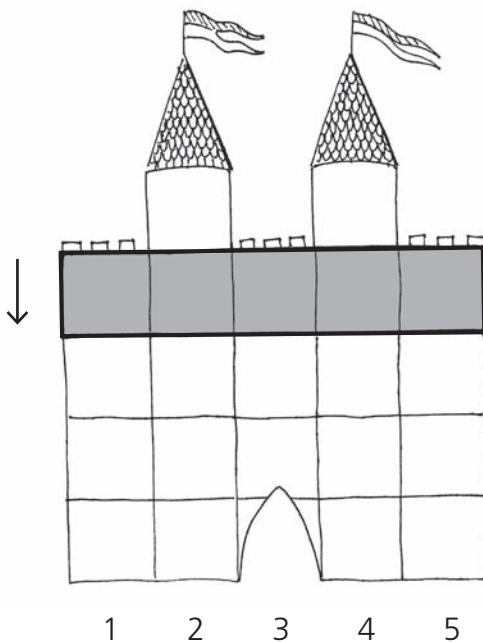

Představ si, jak by vypadal tvůj erb. Nakresli ho a vybarvi.

KŘÍŽOVKA

Čím se chtěl Václav stát,
až vyroste?

1. Kapr je...
2. Velký obal na brambory
3. Podnos
4. Kdo vyhraje, je...
5. Vltava je...

Manželky Karla IV.

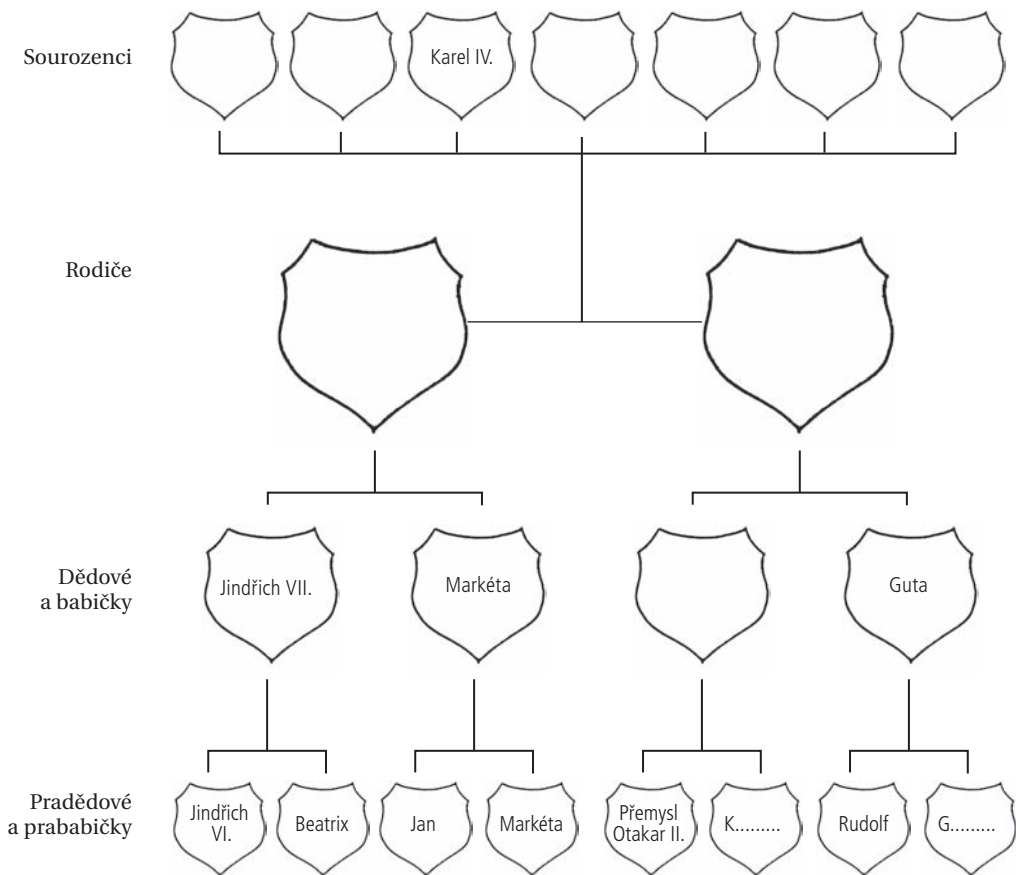
1. Blanka z Valois
2. Falcká
3. Svídnická
4. Alžběta Pomořanská

Doplň jméno druhé a třetí Karlovy manželky. Jmenovaly se stejně. Jejich jméno se skládá ze čtyř písmen a čte se stejně zepředu i zezadu.

Václav II. se prý bál: tmy, hadů, pavouků, vlků, psů, koček, vodníků, žebráků, bouřky, hradních strašidel.
Zakroužkuj, co je pravda.

RODOKMEN

Doplň do rodokmenu Karla IV. údaje, které už znáš.

ČEŠTÍ PANOVNÍCI

Pročti si seznam českých a moravských knížat, králů a prezidentů. Zjisti, které jméno se opakuje nejčastěji, a podtrhni ho zeleně. Panovníky jménem Karel označ fialovým puntíkem. Ke jménu Karel IV. napiš Otec vlasti. Otce Karla IV. dej do modrého rámečku. Dva panovníci po Karlovi IV. jsou jeho synové. Nakresli k nim oranžovou hvězdičku. Najdi mezi panovníky ženu a dej ji do červeného oválku.

KNÍŽATA

Mojmír I., Rostislav, Svatopluk, Mojmír II., Bořivoj I., Spytihněv I., Vratislav I., Svatý Václav, Boleslav I., Boleslav II., Boleslav III., Vladivoj, Boleslav Chrabrý, Jaromír, Oldřich, Břetislav I., Spytihněv II., Vratislav II., Konrád I., Břetislav II., Bořivoj II., Svatopluk Olomoucký, Vladislav I., Soběslav I., Vladislav II., Bedřich, Soběslav II., Konrád II. Ota, Václav – syn Soběslava I., Jindřich Břetislav, Vladislav Jindřich

KRÁLOVÉ

Přemysl Otakar I., Václav I., Přemysl Otakar II., Václav II., Václav III., Rudolf Habsburský, Jindřich Korutanský, Jan Lucemburský, Karel IV., Václav IV., Zikmund, Albrecht Rakouský, Ladislav Pohrobek, Jiří z Poděbrad, Matyáš Korvín, Vladislav Jagellonský, Ludvík Jagellonský, Ferdinand I. Habsburský, Maxmilián II., Rudolf II., Matyáš, Fridrich Falcký, Ferdinand II., Ferdinand III., Leopold I., Josef I., Karel VI., Marie Terezie, Josef II., Leopold II., František I., Ferdinand V. Dobrotivý, František Josef I., Karel I.

PREZIDENTI

Tomáš Garrigue Masaryk, Edvard Beneš, Emil Hácha, Klement Gottwald, Antonín Zápotocký, Antonín Novotný, Ludvík Svoboda, Gustáv Husák, Václav Havel, Václav Klaus, Miloš Zeman

KORUNOVAČNÍ CESTA

Zakresli červenou pastelkou Královskou cestu, kudy chodil korunovační průvod na Pražský hrad.

Najdi na plánku a vybarvi:

oranžově – Václavské náměstí (dříve se jmenovalo Koňský trh)

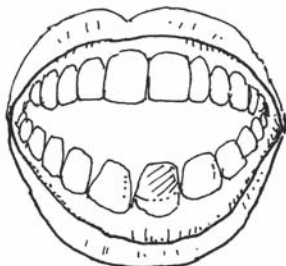
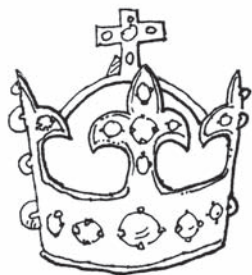
fialově – Staroměstské náměstí (dříve se jmenovalo Rynk)

zeleně – Slovanský ostrov

KORUNOVAČNÍ KLENOTY

Vybarvi na obrázku koruny a korunky.

Co znamená, když se řekne *Ten tomu nasadil korunu?*

.....

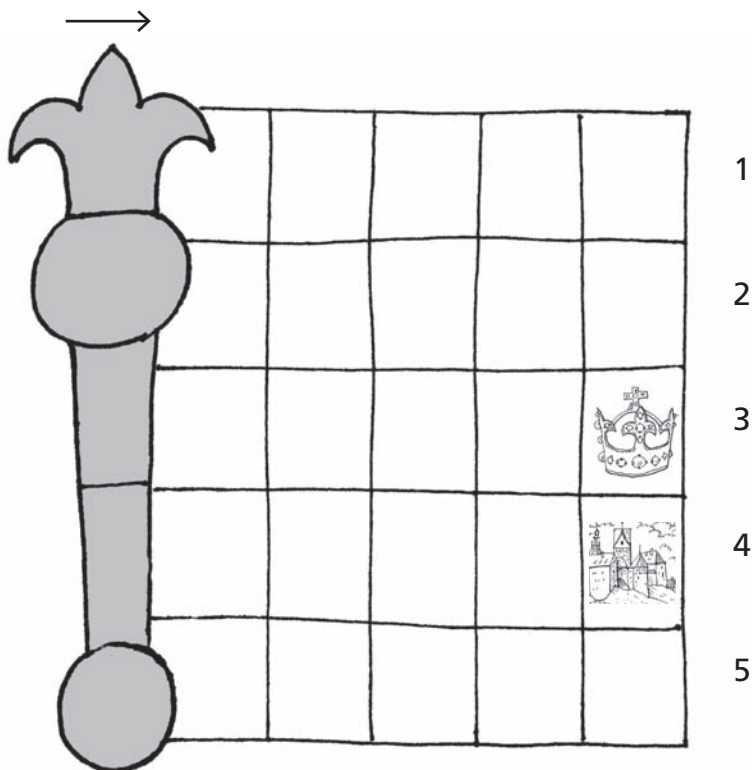
.....

.....

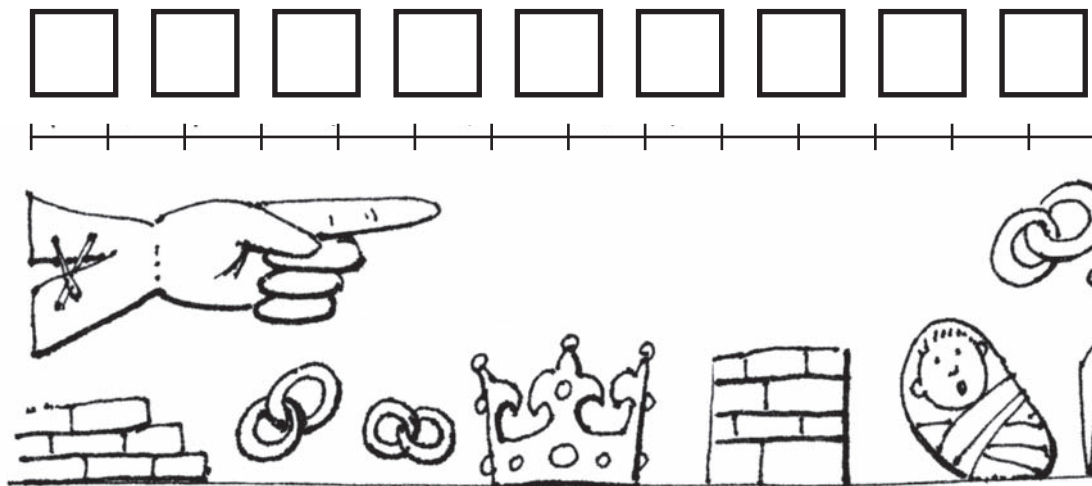
KŘÍŽOVKA

Vyplň vodorovně.

1. Václav si stěžoval, že nemá ani prázdný měsíc, je...
2. Jméno Václavovy maminky.
3. Žlutý drahý kov, z kterého se vyrábějí šperky.
4. Hrad, kde byl Václav vězněn ve sklepení.
5. Děti si půjčily lodičku v místě zvaném Slovanský...

JAK ŠEL ČAS

Seřaď na časovou osu události tak, jak šly za sebou ve skutečnosti. Použij k tomu písmena vedle letopočtů. Písmena zapsaná v ose ti prozradí, co dokázala čtvrtá manželka Karla IV., která měla velkou sílu.

M 1332 Karel byl po vítězné bitvě v Itálii pasován na rytíře.

L 1349 Karel se oženil s Annou Falckou.

Ž 1355 Karel se stal římským císařem.

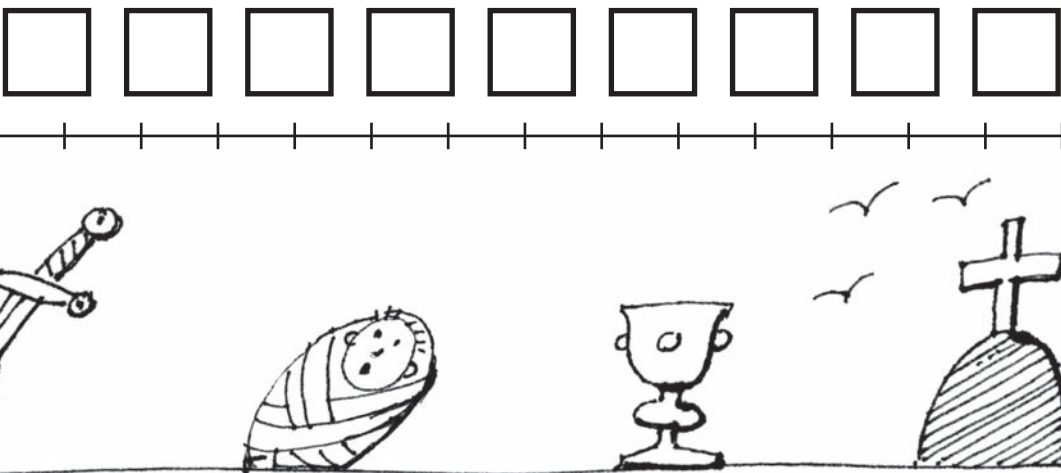
R 1316 Narodil se princ Václav, pozdější Karel IV.

Á 1346 V bitvě zemřel Karlův otec Jan Lucemburský,
Karel se stal českým králem.

E 1357 Karel dal pokyn ke stavbě Kamenného mostu.

Z 1368 Narodil se druhý následník trůnu princ Zikmund.

U 1319 Václav byl uvězněn na hradě Lokti.

- E 1363** Karel se oženil s Alžbětou Pomořanskou.
- A 1353** Karel se oženil s Annou Svídnickou.
- A 1333** Karel se vrátil do Čech.
- O 1378** Karel IV. zemřel v Praze na zápal plic.
- K 1323** Václav odjel do Francie, po strýci přijal jméno Karel a oženil se s Blankou z Valois.
- M 1347** Karel slavnostně korunován, dal zhotovit novou korunu.
- A 1330** Zemřela Eliška Přemyslovna, matka Karla IV.
- L 1361** Narodil se následník trůnu princ Václav.
- L 1344** Položen základní kámen katedrály svatého Víta.
- A 1348** Karel založil univerzitu, začal stavět Karlštejn a Nové Město pražské.

DOBA KARLA IV.

Škrtni, co do doby Karla IV. nepatří. Ostatní obrázky si vybarvi.

